

Motion till riksdagen 2005/06:Ju5

**av Martin Andreasson och Karin Pilsäter (fp)
med anledning av prop. 2005/06:11**

Maskeringsförbud

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2005/06:11.

Motivering

Efter att såväl Göteborgskommitténs lagförslag (SOU 2002:122) som regeringens tidigare lagrådsremiss (överlämnad 17 juni 2004) erhållit kritik, bland annat för att strida mot regeringsformens bestämmelser om mötes- och demonstrationsfrihet, föreligger nu ett tredje förslag till lag om maskeringsförbud i form av regeringens proposition. Vi noterar inledningsvis att regeringen, efter att Lagrådet avstyrkt det förra lagförslaget, har valt att inte överlämna det nu aktuella förslaget till Lagrådet för granskning.

Liksom de tidigare förslagen bygger den aktuella propositionen på antagandet att det är själva maskeringen i samband med demonstrationer som är ett huvudproblem. Vi anser att problemet är ett annat, nämligen det politiska våldet och extrema grupperingars missbruk av demonstrationsfriheten. Det som behövs är fler poliser i Sverige, utvecklade strategier för hur ordningsmakten ska agera vid ordningsstörningar och en effektiv lagstiftning mot våldsamt upplopp och andra former av våld i samband med allmänna sammankomster. Däremot är samhället inte betjänt av lagstiftningar som inte angriper de grundläggande problemen.

I propositionen föreslår regeringen att det införs en möjlighet för ordningsmakten att utfärda maskeringsförbud om det uppkommer störningar eller omedelbar fara för störning vid en allmän sammankomst. Motsvarande förbud gäller också för den som deltar i en folksamling som inte utgör allmän sammankomst eller offentlig tillställning och där folksamlingen stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna.

Polisens möjligheter att genomdriva ett maskeringsförbud vid ordningsstörning torde vara begränsade, eftersom resurserna i en sådan situation rimligtvis måste koncentreras på att återställa ordningen och inte på att kontrollera personers klädsel. Att de våldsverkare på yttersta höger- och vänsterkan-

Fel! Okänt namn på

terna som i dag missbrukar demonstrationsfriheten självmant skulle visa sig laglydiga just när det gäller maskeringsförbud är ett antagande som faller på sin egen orimlighet. I likhet med Lagrådet noterar vi att maskeringsförbudet i Italien (som dessutom är betydligt mer omfattande än vad som föreslås i propositionen) inte hindrade att det utbröt våldsamma kravaller i samband med toppmötet i Genua den 20–22 juli 2001. Vi vill också understryka att den som deltar i en demonstration som urartar i våldsamt upplopp redan i dag kan gripas och lagföras enligt gällande bestämmelser.

Maskeringsförbudet kommer sannolikt inte heller att innebära att det blir lättare att vidta rättsliga åtgärder mot personer som stör ordningen vid demonstrationer eller andra allmänna sammankomster. Införandet av ett maskeringsförbud kommer ju inte att underlätta identifiering av de personer som trotsar lagförbudet och behåller maskeringen. Denna problematik berörs inte närmare av regeringen.

Ett maskeringsförbud är alltså ingen lösning på det grundläggande problemet med politiskt våld i samband med demonstrationer. Däremot kan maskeringsförbudet få negativa effekter i andra situationer, där människor som deltar i helt fredliga demonstrationer väljer att framträda maskerade.

Detta handlar inte bara om de personer som av religiösa skäl önskar täcka ansiktet utan också om bland annat flyktingar som demonstrerar mot regimen i sitt hemland eller anställda som demonstrerar mot sin arbetsgivare, och som av rädsla för repressalier vill undgå att bli identifierade. Man kan inte bortse från risken att sådana demonstrationer kan angripas av provokatörer, som genom att skapa oordning tvingar fram ett maskeringsförbud som gör att fredliga demonstranter ställs inför valet att demaskera sig eller lämna platsen.

Regeringens förslag att hantera problemet genom att i ordningslagen införa en möjlighet till tillstånd för maskering i vissa demonstrationer är ingen realistisk lösning, eftersom det förslaget bygger på att alla som kan tänka sig att delta i en demonstration är väl informerade om att polisen beviljat tillstånd till maskering. Den som däremot endast har flyktig information om demonstrationen eller som ansluter sig spontant på platsen kommer då att sväva i ovisshet om maskering är tillåten eller ej. Detta är inte en rimlig inskränkning av människors möjligheter att delta i sådana demonstrationer som de fruktar kan innebära risker för dem.

Över huvud taget andas propositionen misstänksamhet mot det faktum att det kan uppstå lägen då fullt fredliga demonstranter kan vilja maskera sig. På sidan 24 uttalas exempelvis: ”Förutsatt att den som demonstrerar eller på annat sätt öppet manifesterar en åsikt inte begår brott eller stör den allmänna ordningen, skall han eller hon inte riskera några repressalier. Det finns därför normalt inte någon anledning för deltagare i demonstrationer eller andra manifestationer att maskera sig.” Med tanke på t.ex. det utbredda problemet med främmande regimers spionage på flyktingar i Sverige framstår ett sådant synsätt som verklighetsfrämmande. Vi konstaterar också att lagrådet, i sitt yttrande över regeringens förra förslag, fastslår: ”Det finns inte något stöd i grundlagen för att begränsa de angivna friheterna [mötes- och demonstrationsfriheterna] så, att den som vill delta i en sammankomst inte får maskera sig i andra fall än när han eller hon har fog för att uppträda maskerad.”

Fel! Okänt namn på

Ett maskeringsförbud är en symbollagstiftning som inte kommer att underlätta polisens arbete mot upplopp och annat missbruk av demonstrationsfriheten. Däremot riskerar förbudet att skapa negativa sidoeffekter vid fredliga demonstrationer. Förslaget bör därför avvisas i sin helhet.

Stockholm den 25 oktober 2005

Martin Andreasson (fp)

Karin Pilsäter (fp)